

Zachowania wyborcze

Chcielibyśmy dowiedzieć się, co sądzi Pan(i) o każdej z wymienionych tu partii i ugrupowań politycznych. Gdy przeczytam Panu(i) nazwę partii politycznej, proszę umieścić ją na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza, że partia ta zdecydowanie się Panu(i) nie podoba, a 10, że się ona Panu(i) zdecydowanie podoba. Jeśli nie słyszał(a) Pan(i) o którejś partii lub nie wie o niej dość, by ją ocenić, proszę to powiedzieć. [ROTACJA]

PREFPIS

Prawo i Sprawiedliwość (PiS)

PREFPO

Platforma Obywatelska (PO)

PREFLEW

Lewica

PREFPSL

Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)

PREFKONF

Konfederacja

- 0. Zdecydowanie mi się nie podoba.
- 1-9 ...
- 10. Zdecydowanie mi się podoba.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

VOTED2019

13 października 2019r. odbyły się wybory parlamentarne. Jak zwykle wiele osób – z różnych powodów – nie wzięło udziału w tych wyborach, inni zaś w nich uczestniczyli. Proszę powiedzieć, czy Pan(i) zagłosował(a) w tych wyborach?

- 1. Tak, głosowałem(am)
- 2. Nie, nie głosowałem(am)
- 3. Nie byłem(am) uprawniony(a)
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.

- 99. Brak danych.

VOTEFOR2019

Na kandydata którego komitetu wyborczego (partii lub ugrupowania) oddał(a) Pan(i) swój głos w tych wyborach do Sejmu? [JEŻELI VOTED2019=1]

- 1. KW Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL i Kukiz'15)
- 2. KW Prawo i Sprawiedliwość (PiS, SP, Porozumienie)
- 3. KW Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD, Wiosna, Razem)
- 4. KW Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN Braun Liroy Narodowcy)
- 5. KW Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni
- 6. Inny
- 7. Oddałem głos nieważny
- 8. Nie pamiętam
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

SUNDAYVOTED

A gdyby wybory parlamentarne miały się odbyć w przyszłą niedzielę, czy wziąłby(ęłaby) Pan(i)w nich udział?

- 1. Tak
- 2. Nie
- 97. Trudno powiedzieć
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

SUNDAYVOTE

A gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższą niedzielę, na kandydatów którego ugrupowania/koalicji oddał(a)by Pan(i) swój głos? [JEŻELI SUNDAYVOTED=1]

- 1. KO, Koalicja obywatelska PO, Zieloni, Nowoczesna)
- 2. LEWICA (SLD, Razem, Wiosna)
- 3. Konfederacja (KORWiN, Braun, Narodowcy)
- 4. PSL
- 5. PiS, Zjednoczona Prawica
- 6. AgroUnia
- 7. Inna
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Pytania dotyczące demokracji liberalnej

Czy zgadza się Pan(i) lub nie zgadza się z następującymi zasadami organizacji i funkcjonowania systemu politycznego? [ROTACJA]

FREXP1

Ludzie powinni mieć prawo do krytykowania rządu nawet w obliczu głębokiego kryzysu.

FREXP2

Rząd powinien mieć możliwość cenzurowania mediów, które są zbyt krytyczne.

FRASSC1

Lepiej by było, gdyby w tym kraju istniała tylko jedna partia polityczna.

FRASSC2

Należy szanować prawo do protestu, nawet jeśli protestujący przeszkadzają innym.

FRASSC3

Rząd powinien mieć prawo do zakazywania działalności organizacji, które propagują wywrotowe wartości.

UNISUFF1

Należałoby zakwestionować powszechne prawo do głosowania, skoro tak wielu wyborców jest niedoinformowanych i łatwo daje się wprowadzić w błąd.

UNISUFF2

Prawo do głosowania powinni mieć wszyscy dorośli Polacy, nawet osoby o skrajnych poglądach.

DECELEC1

Nasz rząd działałby lepiej, gdyby decyzje były pozostawione nie wybieranym niezależnym ekspertom, a nie politykom czy ludziom.

DECELEC2

Ważne autorytety w naszym społeczeństwie, takie jak Kościół, nigdy nie powinni mieć możliwości uchylania decyzji wybranych polityków.

FRELECT1

Należy szanować wyniki wyborów, niezależnie od tego, która partia je wygra.

FRELECT2

Rządy powinni mieć prawo nagiąć zasady wyborcze na swoją korzyść, jeśli w przeszłości robili to również ich przeciwnicy.

JUDCNSTR1

Sądy powinny mieć możliwość uchylania decyzji rządu, jeśli poszczególne polityki zostaną uznane za niezgodne z prawem.

JUDCNSTR2

Rząd powinien mieć możliwość ignorowania orzeczeń sądów, które są uważane za stronnicze politycznie.

LEGCNSTR1

Jeśli parlament utrudnia pracę rządu, powinien być ignorowany.

LEGCNSTR2

Posłowie i senatorowie powinni mieć możliwość kwestionowania i nadzorowania decyzji politycznych podejmowanych przez rząd, nawet jeśli spowalnia to proces legislacyjny.

EQLAW1

Rząd powinien mieć możliwość nagięcia prawa w celu rozwiązywania palących problemów społecznych i politycznych.

EQLAW2

Wszyscy Polacy powinni mieć takie same prawa, niezależnie od swoich przekonań politycznych.

- 1. Zdecydowanie się zgadzam.
- 2. Raczej się zgadzam.
- 3. Ani się zgadzam, ani nie zgadzam.
- 4. Raczej się nie zgadzam.
- 5. Zdecydowanie się nie zgadzam.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

ESS liberal democracy questions

Proszę zastanowić się, na ile ważne są różne sprawy dla demokracji generalnie. Nie ma tutaj dobrych ani złych odpowiedzi, proszę po prostu powiedzieć, co Pan(i) na ten temat myśli.

ESSGEN1

..żeby sądy traktowały wszystkich jednakowo?

ESSGEN2

...żeby sądy konstytucyjne miały możliwość powstrzymania działań rządu, kiedy przekracza on swoje uprawnienia?

ESSGEN3

...żeby były chronione prawa różnych grup mniejszościowych?

ESSGEN4

...aby każdy miał możliwość otwartego wyrażania swoich poglądów politycznych - nawet, jeśli są to poglądy skrajne?

ESSGEN5

...żeby media miały możliwość krytykowania rządu?

ESSGEN6

...żeby media dostarczały obywatelom rzetelne informacje, pozwalające ocenić rząd?

- 0. W ogóle nie jest ważne dla demokracji generalnie.
- 1 - 9
- 10. Zdecydowanie jest ważne dla demokracji generalnie.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Proszę powiedzieć, na ile, P. zdaniem, następujące stwierdzenia pasują do sytuacji w Polsce. 0 oznacza, że dane stwierdzenie zupełnie nie pasuje do sytuacji w Polsce, a 10 oznacza, że całkowicie pasuje do sytuacji w Polsce.

ESSPOL1

Sądy w Polsce traktują wszystkich jednakowo.

ESSPOL2

Trybunał Konstytucyjny w Polsce ma możliwość powstrzymania działań rządu, kiedy przekracza on swoje uprawnienia.

ESSPOL3

Prawa różnych grup mniejszościowych w Polsce są chronione.

ESSPOL4

Obecnie w Polsce każdy ma możliwość otwartego wyrażania swoich poglądów politycznych - nawet, jeśli są to poglądy skrajne.

ESSPOL5

Media w Polsce mają możliwość krytykowania rządu.

ESSPOL6

Media w Polsce dostarczają obywatelom rzetelne informacje, pozwalające ocenić rząd.

- 0. Zupełnie nie pasuje
- 1 - 9
- 10. Całkowicie pasuje
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć
- 98. Odmowa odpowiedzi
- 99. Brak danych

Pytania dotyczące podobieństwa koncepcyjnego

(Każde z sześciu twierdzeń jest porównywane z innym, co daje 15 oddzielnych pytań.)

Jeśli dana osoba popiera jedno stwierdzenie, to jak prawdopodobne jest, że popiera drugie?

POLYARC1

Należy szanować wyniki wyborów, niezależnie od tego, która partia je wygra.

POLYARC2

Rząd powinien mieć możliwość cenzurowania mediów, które są zbyt krytyczne.

POLYARC3

Rządy powinny mieć prawo nagiąć zasady wyborcze na swoją korzyść, jeśli w przeszłości robili to również ich przeciwnicy.

RULELAW1

Sądy powinny mieć możliwość uchylania decyzji rządu, jeśli poszczególne polityki zostaną uznane za niezgodne z prawem.

RULELAW2

Posłowie i senatorowie powinni mieć możliwość kwestionowania i nadzorowania decyzji politycznych podejmowanych przez rząd, nawet jeśli spowalnia to proces legislacyjny.

RULELAW3

Rząd powinien mieć możliwość naginania prawa w celu rozwiązywania palących problemów społecznych i politycznych.

- 1. W ogóle nie jest to prawdopodobne
- 2 - 6
- 7. Bardzo prawdopodobne
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Klasyczne pytania dotyczące poparcia dla demokracji

LINZDEM

Które z tych trzech stwierdzeń jest najbliższe Pan(i) opinii?

- 1. Demokracja ma zawsze przewagę nad wszelkimi innymi formami rządów.
- 2. Niekiedy rządy niedemokratyczne mogą być lepsze niż rządy demokratyczne.
- 3. Dla takich ludzi jak ja nie ma w gruncie rzeczy znaczenia, czy rząd jest demokratyczny czy niedemokratyczny.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

CHRCDEM

W demokracji są problemy, ale jest to lepszy system rządzenia niż każdy inny.

- 1. Zdecydowanie się zgadzam.
- 2-6. ...
- 7. Zdecydowanie się zgadzam.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.

- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

WVSDM

Opiszę teraz różne typy systemów politycznych. Proszę powiedzieć, co Pan(i) myśli o każdym jako o sposobie rządzenia naszym krajem. Czy uważał(a)by go Pan(i) za bardzo dobry, raczej dobry, raczej zły czy też zły sposób rządzenia naszym krajem?

WVSDM1. Władza silnego przywódcy, który nie musi liczyć się z parlamentem i wyborcami.

WVSDM2. Władza ekspertów z kół pozarządowych, którzy przy podejmowaniu decyzji kierują się tym, co jest najlepsze dla kraju.

WVSDM3. Rządy wojskowych.

WVSDM4. Demokratyczny system polityczny.

- 1. Bardzo dobry.
- 2. Raczej dobry.
- 3. Raczej zły.
- 4. Bardzo zły.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

SATDEM

A ogólnie rzecz biorąc, na ile jest Pan(i) zadowolony(a) ze sposobu, w jaki funkcjonuje demokracja w Polsce?

- 0. Bardzo niezadowolony.
- 1 - 9. ....
- 10. Bardzo zadowolony.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

GOVAPP

A jeśli chodzi o obecny polski rząd, na ile jest P. zadowolony/-a ze sposobu jego działania?

- 0. Zupełnie niezadowolony.
- 1-9. ...
- 10. Zupełnie zadowolony.

- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Ideologia

LEFTRT

W polityce mówi się czasem o “lewicy” i “prawicy”. Proszę powiedzieć, gdzie umieściłby/-aby się P. na tej skali, na której 0 oznacza lewicę, a 10 – prawicę? Pozostałe liczby służą do wyrażenia przekonań pośrednich.

- 0. Lewica.
- 1-9. ...
- 10. Prawica.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

SOLLIB

Politycy czasem mówią o podziale na “Polskę solidarną” i “Polskę liberalną”. Gdzie umieścił(a)by Pan (i) siebie na tej skali?

- 0. Polska solidarna.
- 1-9. ...
- 10. Polska liberalna.
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Sprawczość polityczna

EXTEFF

Niektórzy mówią, że to na kogo się głosuje w wyborach i tak niczego nie zmieni. Inni mówią, że to na kogo się głosuje może wiele zmienić. Używając skali (gdzie 1 oznacza, że to na kogo się głosuje i tak niczego nie zmieni, a 5 oznacza, że to, na kogo się głosuje może wiele zmienić) prosimy zaznaczyć, jak określił(a)by Pan(i) swoje stanowisko.

- 1. To kto rządzi nie ma żadnego znaczenia
- 2 - 4
- 5. To kto rządzi ma duże znaczenie
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

INTEFF

Jak Pan(i) sądzi, na ile jest Pan(i) zdolny/-a do aktywnego uczestnictwa w grupie zaangażowanej w sprawy polityczne?

- 1. W ogóle nie jestem do tego zdolny/-a
- 2. W małym stopniu jestem do tego zdolny/-a
- 3. W pewnym stopniu jestem do tego zdolny/-a
- 4. W dużym stopniu zdolny/-a
- 5. W pełni zdolny/-a
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć
- 98. Odmowa odpowiedzi
- 99. Brak danych

Zaangażowanie polityczne

POLINT1

Jak bardzo jest Pan(i) zainteresowany polityką?

- 1. Bardzo mało zainteresowan(y/a)
- 2 - 6
- 7. Bardzo zainteresowan(y/a)
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

POLINT2

Jak ważna jest dla Pan(a/i) polityka?

- 1. W ogóle nie jest dla mnie ważny
- 2 - 6
- 7. To dla mnie bardzo ważne
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Conjoint analysis

Każdy respondent otrzymuje 10 pytań dotyczących wyboru kandydata. W każdym przypadku mają do wyboru dwóch kandydatów. Respondent musi najpierw wskazać, którego z kandydatów woli, a następnie czy zagłosowałby w wyborach, gdyby miał do wyboru tych dwóch kandydatów.

Pytania o cechy kandydata

Partia

Pięć poniższych opcji należy wybrać losowo, z równym prawdopodobieństwem wyboru. Dwie partie w opcjach od 2 do 5 powinny być losowo rozdzielone pomiędzy dwie opcje (tak, aby PiS nie zawsze pojawiał się po lewej stronie).

1. Brak informacji
2. PiS vs. KO
3. PiS vs. Lewica
4. PiS vs. PSL
5. PiS vs. Polska 2050

Doświadczenie kandydata

Cztery poniższe opcje powinny być wybrane losowo, z równym prawdopodobieństwem wyboru.

1. Brak informacji
2. Nowy kandydat, który nie został wcześniej wybrany
3. Poseł przez ostatnie cztery lata
4. Poseł przez ostatnie osiem lat

Szansa na zdobycie mandatu

Cztery poniższe opcje powinny być wybrane losowo, z równym prawdopodobieństwem wyboru.

1. Brak informacji
2. Prawdopodobne
3. Możliwe
4. Mało prawdopodobne

Płeć

Trzy poniższe opcje powinny być wybrane losowo, z równym prawdopodobieństwem wyboru.

1. Brak informacji
2. Mężczyzna
3. Kobieta

Wiek kandydata

1. Losowo wybrana liczba pomiędzy 30 a 70.

Stanowiska ideologiczne kandydata

Każdemu respondentowi przedstawia się dwa stanowiska ideologiczne kandydatów, wybrane z poniższej listy. W każdym przypadku musi być jedno stanowisko gospodarcze i jedno światopoglądowe, które musi być takie samo dla obu kandydatów. Stanowiska dotyczące pozostałych dwóch stanowisk ideologicznych należy zapisać jako "brak informacji" (ale nie należy tego pokazywać na ekranie).

Polityka gospodarcza 1: 500+

1. Popiera ograniczenie zakresu 500+, tak aby otrzymywały go tylko rodziny o niskich dochodach.
2. Popiera zwiększenie restrykcyjności programu 500+, tak aby pierwsze dziecko nie było nim objęte.
3. Sprzeciwia się jakimkolwiek zmianom w 500+.

Polityka gospodarcza 2: Podatki

1. Popiera podatek liniowy, w którym każdy płaci ten sam procent, niezależnie od dochodów.
2. Popiera obniżenie podatków dochodowych niezależnie od poziomu dochodów.
3. Popiera podniesienie podatków dochodowych dla osób najlepiej zarabiających.

Polityka światopoglądowa 1: Prawa osoby LGBT+

1. Popiera umożliwienie osobom LGBT zawierania małżeństw.
2. Popiera umożliwienie osobom LGBT zawierania związków partnerskich.
3. Sprzeciwia się umożliwieniu osobom LGBT formalizowania swoich związków w jakikolwiek sposób.

Polityka światopoglądowa 2: Aborcja

1. Popiera umożliwienie aborcji na żądanie do 12. tygodnia ciąży.
2. Popiera umożliwienie aborcji tylko w ograniczonych przypadkach zagrożenia życia i zdrowia matki, gwałtu lub kazirodztwa.
3. Popiera umożliwienie aborcji tylko w przypadkach, gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie dla życia matki.

Zachowanie kandydata

1. Niedemokratyczne działanie (państwo prawa)
2. Niedemokratyczne działanie (państwo prawa)
3. Niedemokratyczne działanie (państwo prawa)
4. Niedemokratyczne działanie (poliarchia)
5. Niedemokratyczne działanie (poliarchia)
6. Niedemokratyczne działanie (poliarchia)
7. Działanie neutralne

8. Działanie neutralne
9. Działanie o charakterze walencyjnym
10. Działanie o charakterze walencyjnym

Elementy niewymagane w demokracji

Ludzie mają różne opinie na temat tego, jakich cech potrzebuje system polityczny, zanim będzie można go nazwać demokracją. Twoim zdaniem, które z poniższych cech nie są niezbędnymi cechami demokracji? Wybierz tyle cech, ile jest potrzebnych. [ROTACJAI].

- Wolność słowa
- Wolność zrzeszania się
- Wybory powszechne
- Przedstawiciele władz są wybierani
- Wolne i uczciwe wybory
- Nadzór sądów nad władzą wykonawczą
- Nadzór ustawodawcy nad władzą wykonawczą
- Równość wobec prawa

- 1. Tak
- 2. Nie
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć
- 98. Odmowa odpowiedzi
- 99. Brak danych

Teorie spiskowe

TEOSPIS

Niektóre wydarzenia polityczne i społeczne są przedmiotem debaty (np. zamachy z 11 września, śmierć Lady Diany, zabójstwo Johna F. Kennedy'ego). Sugeruje się, że oficjalna wersja tych wydarzeń może być próbą ukrycia prawdy przed opinią publiczną. Ta oficjalna wersja może zamaskować fakt, że wydarzenia te zostały zaplanowane i potajemnie przygotowane przez tajny sojusz potężnych osób lub organizacji (np. tajne służby lub rząd). Co Pan/i o tym sądzi? Aby udzielić odpowiedzi, wskaż, w jakim stopniu poniższe zdanie odzwierciedla Pani/a zdanie na ten temat.

“Uważam, że oficjalna wersja wydarzeń podawana przez władze bardzo często ukrywa prawdę.”

- 1. To całkowita nieprawda
- 2 - 6
- 7. To całkowita prawda
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Kontakt z oponentami politycznymi

OPKONTAKT

Jak często rozmawia Pan(i) ze zwolennikami partii rządzącej partii opozycyjnych?

(To pytanie należy zadać respondentom, którzy wybrali partię w pytaniu SUNDAYVOTE. Jeśli wybrali PiS, powinni zostać zapytani, jak często rozmawiają z sympatykami opozycji. Jeśli wybrali inną partię, powinni zostać zapytani o to, jak często rozmawiają z sympatykami PiS.)

- 1. Nigdy
- 2. Raz w roku
- 3. Kilka razy w roku
- 4. Raz na miesiąc
- 5. Raz na tydzień
- 6. Codziennie
- 97. Nie wiem / Trudno powiedzieć.
- 98. Odmowa odpowiedzi.
- 99. Brak danych.

Postawy wobec zwolenników PiS i KO

POSTPIS

Jeżeli usłyszysz Pan(i), że ktoś jest zwolennikiem Prawa i Sprawiedliwości, a nie ma Pan(i) żadnych innych informacji o tej osobie, to który z poniższych wniosków wyciągnąłby Pan(i) na temat tej osoby?

- 1. Jest na pewno złym człowiekiem
- 2. Jest prawdopodobnie złym człowiekiem
- 3. Nie można powiedzieć, czy jest człowiekiem dobrym, czy złym
- 4. Jest prawdopodobnie dobrym człowiekiem
- 5. Jest zdecydowanie dobrym człowiekiem
- 98. Odmowa odpowiedzi
- 99. Brak danych

POSTKO

Jeżeli usłyszysz Pan(i), że ktoś jest zwolennikiem Koalicji Obywatelskiej, a nie ma Pan(i) żadnych innych informacji o tej osobie, to który z poniższych wniosków wyciągnąłby Pan(i) na temat tej osoby?

- 1. Jest na pewno złym człowiekiem
- 2. Jest prawdopodobnie złym człowiekiem
- 3. Nie można powiedzieć, czy jest człowiekiem dobrym, czy złym
- 4. Jest prawdopodobnie dobrym człowiekiem
- 5. Jest zdecydowanie dobrym człowiekiem
- 98. Odmowa odpowiedzi
- 99. Brak danych